

สรุปข่าวประจำวัน 29 ม.ค. 69

ข่าวส่งห้องอธิบดี รองอธิบดีกรมป่าไม้ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ข่าวเว็บไซต์

- ชุดพยัคฆ์ไพรตรวจร้านอาหาร รุกพื้นที่ป่า | ข่าวเช้าช่องวัน | สำนักข่าววันนิวส์

ข่าวช่องวัน 28 ม.ค. 2026 https://www.youtube.com/watch?v=ugYtRL_cSyY

- จนท.อช.ถ้ำผาไท สนธิกำลังตรวจยึดไม้ประดู่แปรรูปซุกป่าห้วยผาจา จ.ลำปาง

ข่าวออนไลน์7HD วันที่ 28 ม.ค. 2569 <https://news.ch7.com/detail/852749>

- “ชัยวัฒน์” ร้อง สว. พร้อมยื่น – ป.ป.ช. รอบ2 จี้สอบ! งบกองทุนสิ่งแวดล้อม 2.2 พันล้าน หวั่นเรื่องเงิบบ

สว.ผะ! โครงการเร่งด่วนกองทุนสิ่งแวดล้อม ใช้งบมหาศาล ตั้งคำถาม TOR ตรงปกไหม โปร่งใสหรือไม่ ลั่นต้องตรวจให้สิ้นสงสัย

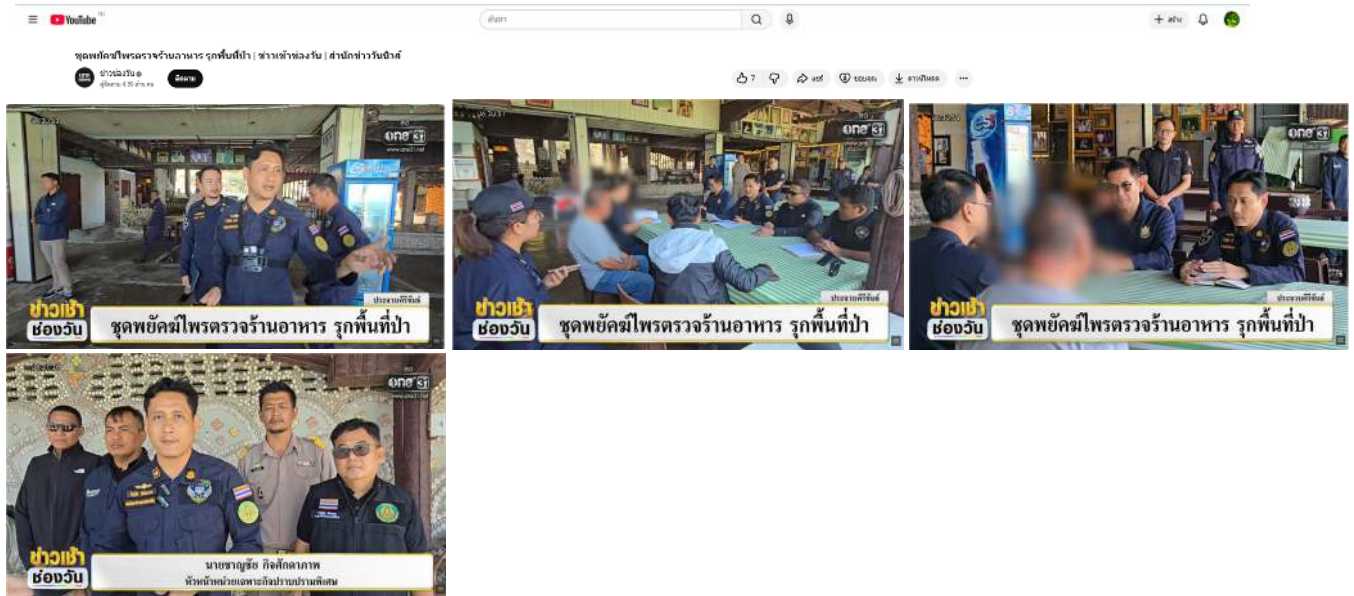
อีจัน 28 ม.ค. 2569 <https://www.ejan.co/news/23ej9g1uw8q>

- ร้องสอบนายทุนรุกห้วยกึ่ง ลักลอกชุดแร่ในป่าสงวนลำน้ำยมฝ่งขวา

thaipost 28 มกราคม 2569 <https://www.thaipost.net/district-news/938631/>

- นายทุนบุกรุกห้วยกึ่ง-ลักลอกชุดแร่ในป่าสงวนลำน้ำยมฝ่งขวา เครือข่ายอนุรักษ์ทำหนังสือถึง “สุชาติ” เร่งแก้ปัญหา นักวิชาการ
หวั่นทำลายแหล่งอาหารที่สำคัญของชุมชน

สำนักข่าวชายขอบ 28/01/2026 <https://transbordernews.in.th/home/?p=45022>

ชุดพยัคฆ์ไพรตรวจร้านอาหาร รุกพื้นที่ป่า | ข่าวเช้าช่อวัน | สำนักข่าววันนิวส์

ข่าวช่อวัน 28 ม.ค. 2026 https://www.youtube.com/watch?v=ugYtRL_cSyY

ชุดพยัคฆ์ไพร กรมป่าไม้ บูรณาการหลายหน่วยงาน ลงพื้นที่ตรวจสอบร้านอาหารชื่อดังบนเขาตะเกียบ อ.หัวหิน จ. ประจวบคีรีขันธ์ หลังพบยังเปิดดำเนินการ ทั้งที่ใบอนุญาตทำประโยชน์ในเขตป่าหมดอายุแล้ว

จนท.อช.ถ้ำผาไท สนธิกำลังตรวจยึดไม้ประดู่แปรรูปชุกป่าห้วยผาจา จ.ลำปาง

ข่าวออนไลน์7HD วันที่ 28 ม.ค. 2569 <https://news.ch7.com/detail/852749>

วันนี้ (28 ม.ค 69) เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติถ้ำผาไท พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่หน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ลป.19 (แม่โป่ง) , ลป.20 (แม่หวด) และเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง อ.จาว สนธิกำลังเข้ากวาดล้างขบวนการลักลอบตัดไม้มีค่าในเขตป่าสงวนแห่งชาติ สามารถตรวจยึดไม้ประดู่แปรรูปและพาหนะที่ใช้ในการกระทำผิดได้ในพื้นที่ อ.จาว

การจับกุมในครั้งนี้คณะเจ้าหน้าที่ได้เข้าตรวจสอบบริเวณป่าห้วยผาจา ท้องที่บ้านปางหละ หมู่ที่ 4 ต.บ้านหวด อ.งาว จ. ลำปาง ซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่เตรียมการประกาศอุทยานแห่งชาติถ้ำผาไท และเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่เงาฝั่งขวา

หลังได้รับรายงานว่ามีการลักลอบแปรรูปไม้ในพื้นที่ดังกล่าว จากการตรวจสอบพื้นที่เกิดเหตุพบของกลางประกอบด้วย ไม้ ประดู่แปรรูป จำนวน 5 แผ่น/เหลี่ยม ปริมาตรรวม 0.62 ลูกบาศก์เมตร คิดเป็นมูลค่าความเสียหายต่อรัฐประมาณ 43,400 บาท รถจยย. สีดำ ซึ่งดัดแปลงเพื่อใช้ในการขนย้ายไม้ ประเมินราคาประมาณ 3,500 บาท

จากการกระทำดังกล่าวมีความผิดตาม พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ. 2484 ในข้อหา มาตรา 11 ฐาน ร่วมกันทำไม้หวงห้าม และมาตรา 48 ฐาน มีไม้แปรรูปไว้ในครอบครองเกินปริมาณที่กฎหมายกำหนด

รวมถึงความผิดตาม พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 มาตรา 14 ฐาน ทำให้สภาพป่าสงวนเสื่อมเสีย ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ได้
จัดทำบันทึกการตรวจยึดและนำเรื่องส่งพนักงานสอบสวน สภ.งาว เพื่อติดตามตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามกฎหมายต่อไป

“ชัยวัฒน์” ร้อง สว. พร้อมยื่น – ป.ป.ช. รอบ2 จี้สอบ! งบกองทุนสิ่งแวดล้อม 2.2 พันล้าน หวั่นเรื่องเงิบบ

สว.ผะ! โครงการเร่งด่วนกองทุนสิ่งแวดล้อม ใช้งบมหาศาล ตั้งคำถาม TOR ตรงปกไหม โปร่งใสหรือไม่ ลั่นต้องตรวจให้สิ้นสงสัย

อีจัน 28 ม.ค. 2569 <https://www.ejan.co/news/23ej9g1uw8q>

วันที่ 27 มกราคม 2569 เวลา 10:30 น. นายชัยวัฒน์ ลิ้มลิขิตอักษร อดีตผู้อำนวยการสำนักอุทยานแห่งชาติ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช นำหนังสือร้องเรียน ยื่น ป.ป.ช. กรณีขอตรวจสอบการใช้งบกองทุนสิ่งแวดล้อม 2 พันกว่าล้าน ในโครงการเร่งด่วน ซึ่งเคยยื่นขอตรวจสอบมารอบหนึ่งแล้ว เมื่อปี 2565 แต่เรื่องยังเงียบ จนต้องมายื่นซ้ำในเรื่องเดิม เพราะเห็นถึงความผิดปกติในการเบิกจ่าย การตรวจรับงาน และการเซ็นงบประมาณที่ส่อแววไม่โปร่งใส

จากนั้นเวลา 14:00 น. ที่อาคารรัฐสภา นายชีวะภาพ ชีวะธรรม ประธานคณะกรรมการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วุฒิสภา รับยื่นหนังสือร้องเรียนจาก นายชัยวัฒน์ ลิ้มลิขิตอักษร อดีตผู้อำนวยการสำนักอุทยานแห่งชาติ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เพื่อขอให้คณะกรรมการตรวจสอบ โครงการเร่งด่วนเพื่อแก้ไขปัญหาการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ของประเทศ ซึ่งใช้งบประมาณจาก กองทุนสิ่งแวดล้อม รวมวงเงินกว่า 2,256 ล้านบาท

นายชัยวัฒน์ ระบุว่า การยื่นร้องเรียนครั้งนี้ ไม่ได้มีเจตนาขัดขวางการแก้ไขปัญหาป่าไม้ แต่ต้องการให้เกิดการตรวจสอบข้อเท็จจริงอย่างรอบคอบ เนื่องจากโครงการดังกล่าวเป็น โครงการขนาดใหญ่ ใช้งบประมาณจำนวนมาก และดำเนินการในลักษณะเร่งด่วนผิดปกติ ทั้งที่ปัญหาการบุกรุกป่า เป็นปัญหาเชิงโครงสร้างที่ต้องใช้ข้อมูลพื้นที่จริง ความต่อเนื่อง และการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน

นายชัยวัฒน์ ตั้งข้อสังเกตว่า ในอดีตมีเสียงท้วงติงจากหลายฝ่ายเกี่ยวกับ

ความเร่งรีบในการจัดทำและอนุมัติโครงการ

ความซ้ำซ้อนกับการปฏิบัติงานของหน่วยงานด้านป่าไม้ ที่มีงบประมาณประจำรองรับอยู่แล้ว

รวมถึงข้อกังขาเกี่ยวกับ กระบวนการจัดทำโครงการ การกำหนดกิจกรรม และการกระจายงบประมาณไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ว่า สอดคล้องกับสภาพปัญหาการบุกรุกป่าที่แท้จริงหรือไม่

นอกจากนี้ ยังมีคำถามสำคัญต่อสังคมว่า

โครงการดังกล่าวมี ระบบติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลที่ชัดเจนเพียงพอหรือไม่

โดยเฉพาะในด้าน ผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรม ว่าสามารถลดการบุกรุกป่า พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และสร้างความยั่งยืนให้พื้นที่ป่าได้จริง หรือเป็นเพียงการใช้งบประมาณจำนวนมากโดยไม่ตอบโจทย์ปัญหาในระยะยาว

ขณะเดียวกัน คณะกรรมาธิการฯ ได้เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมเพื่อชี้แจงข้อเท็จจริงอย่างรอบด้านประกอบด้วย

- กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- กรมป่าไม้
- อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
- สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- กรมบัญชีกลาง

และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

โดยคณะกรรมาธิการตั้งข้อสังเกตเพิ่มเติมเกี่ยวกับ ความโปร่งใสในขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง และการตรวจรับงาน ของโครงการบางส่วน ที่อาจไม่เป็นไปตามคุณลักษณะเฉพาะ (TOR)

ซึ่งในเบื้องต้นจำเป็นต้องเรียกผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามาให้ข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อคลี่คลายข้อสงสัยของสังคม

ด้าน นายชีวะภาพ ชีวะธรรม กล่าวว่า คณะกรรมาธิการให้ความสำคัญกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ ซึ่งถือเป็นวาระสำคัญของประเทศ

การใช้งบประมาณจากกองทุนสิ่งแวดล้อม จำเป็นต้องดำเนินการภายใต้ หลักธรรมาภิบาล ความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอน สิ่งที่น่าตกใจคือ เงินเบิกยืมไป 2 พันกว่าล้าน 14 ปี ผ่านไป จ่ายคืนมาแค่แสนกว่าบาท แล้วตอนนี้เงินอยู่ที่ไหน? สิ่งที่น่าห่วงต่อมา คือ ศักยภาพของกองทุนสิ่งแวดล้อม ซึ่งปัจจุบันมีเงินอยู่ที่ 124 ล้านบาท เท่านั้น

พร้อมย้ำว่า คณะกรรมาธิการจะรวบรวมข้อมูลจากทุกหน่วยงานอย่างรอบคอบ ก่อนสรุปข้อเท็จจริง ข้อเสนอแนะ และแนวทางดำเนินการ เพื่อให้การใช้งบประมาณกองทุนสิ่งแวดล้อมเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประเทศไทยอย่างแท้จริง...

โดยในวาระการประชุมครั้งหน้า จะมีนายดำรง พิเดช ซึ่งเป็นบุคคลที่ไม่เคยตรวจรับโครงการดังกล่าวในวันนั้น มาชี้แจงเพิ่มเติมด้วย

เปลว สีเงิน
'หมอฮะ' คนดี 'บองลิ้ม'ฝึกภาคจบ
หมอบเล่นการเมืองวิลาวัณย์
ร่วมรำลึกถึงทหารกล้าคืนปากอมก่า
'ติดดิน กินง่าย'

ร้องสอบนายทุนรุกห้วยกึ่ง ลักลอกชุดแร่ในป่าสงวนลำน้ำยมฝั่งขวา

thai post 28 มกราคม 2569 <https://www.thaipost.net/district-news/938631/>

นายทุนบุกรุกห้วยกึ่ง-ลักลอกชุดแร่ในป่าสงวนลำน้ำยมฝั่งขวา เครือข่ายอนุรักษ์ทำหนังสือถึง “สุชาติ” เร่งแก้ปัญหา
นักวิชาการหวั่นทำลายแหล่งอาหารที่สำคัญของชุมชน

28 มกราคม 2569 - เครือข่ายประชาชนลุ่มน้ำยม เจา เมย สาละวิน ได้ทำหนังสือถึงนายสุชาติ ชมกลิ่น รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อขอให้ตรวจสอบการบุกรุกที่ดินในป่าอนุรักษ์ ลุ่มน้ำยม อ.สบเมย จ.แม่ฮ่องสอน โดยระบุว่า เครือข่ายประชาชนลุ่มน้ำยมฯ ซึ่งเป็นเครือข่ายภาคประชาสังคมและชุมชนที่ทำงาน อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในลุ่มน้ำสาละวินและลำน้ำสาขามาอย่างต่อเนื่องกว่า 15 ปี พบว่ามีการบุกรุก ที่ดินในเขตป่าอนุรักษ์ ในลุ่มน้ำยม ซึ่งเป็นเขตรอยต่อกับพื้นที่เตรียมประกาศเขตอุทยานแห่งชาติแม่เงา จ.แม่ฮ่องสอน อย่าง น้อย 2 กรณี

หนังสือที่ทำถึงนายสุชาติระบุว่า ลำห้วยกึ่ง ซึ่งเป็นลำธารสาขาของแม่น้ำยม ในเขตป่าสงวนแห่งชาติลำน้ำยมฝั่งขวา ต.สบ เมย อ.สบเมย จ.แม่ฮ่องสอน ถูกบุกรุกอย่างชัดเจน มีการล้อมรั้วลวดหนาม และติดตั้งกล้องวงจรปิดในลักษณะที่แสดงความ เป็นเจ้าของโดยเอกชนจากภายนอก ลำห้วยแห่งนี้มีระบบนิเวศที่เป็นลักษณะเฉพาะ มีน้ำผุดจากใต้ก้อนหิน เป็นลำธารขนาดเล็กที่ไหลลงสู่แม่น้ำยม และเป็นแหล่งอาศัยตามธรรมชาติของกึ่งลำธาร ที่พบได้เพียงพื้นที่นี้เท่านั้น

นอกจากนี้ยังมีการสนับสนุนให้ชาวบ้านไปขุดเจาะทำเหมืองแร่ดีบุกในภูเขาที่ริมแม่น้ำยม ซึ่งการทำเหมืองในลักษณะนี้ไม่ ปรากฏว่ามีมาตรการรองรับด้านสิ่งแวดล้อมแต่อย่างใด และส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศที่เปราะบางในพื้นที่ดังกล่าว

“แม่น้ำยมตอนล่าง ในเขตปารอยต่อ จ.แม่ฮ่องสอน และจ.ตาก เป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศและทรัพยากรธรรมชาติ เป็นพื้นที่ซึ่งชุมชนท้องถิ่นได้ร่วมกันอนุรักษ์มาหลายชั่วอายุคนโดยภูมิปัญญาชาติพันธุ์ชาวปกากญอ (ชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง) ในทางกฎหมายพื้นที่ลุ่มน้ำยม-เงา-เมย เป็นเขตป่าอนุรักษ์ที่สำคัญ ได้แก่ อุทยานแห่งชาติแม่เงา (เตรียมประกาศ) ป่าสงวนแห่งชาติแม่ยมฝั่งขวา และเชื่อมสู่ลุ่มน้ำสาละวิน ซึ่งเป็นลุ่มน้ำนานาชาติที่มีความสำคัญ”หนังสือระบุ

ทั้งนี้ผู้สื่อข่าวได้ลงพื้นที่สำรวจข้อเท็จจริงบริเวณริมแม่น้ำยมซึ่งพบว่า ขณะนี้ได้มีนายทุนรายหนึ่งสร้างบ้านพักอยู่ริม “ห้วยกุ่ม” ซึ่งเป็นลำห้วยที่ไหลลงแม่น้ำยมและอยู่ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ โดยบริเวณดังกล่าวเป็นแหล่งกึ่งพิเศษชนิดหนึ่งซึ่งมีเฉพาะลำห้วยบางแห่งเท่านั้นและกึ่งชนิดนี้มีรสชาติอร่อย ดังนั้นชาวบ้านจึงนิยมไปวางไข่ตกไว้ อย่างไรก็ตามในช่วง 1-2 ปีที่ผ่านมานายทุนรายนี้ได้เข้าไปจับจองพื้นที่โดยการรู้เห็นของข้าราชการที่ดูแลพื้นที่ โดยล่าสุดนายทุนได้สร้างอาคารหลังใหม่พร้อมล้อมรั้วบริเวณห้วยกุ่มเพื่อไม่ให้ชาวบ้านเข้าไปตกกุ่ม ซึ่งชาวบ้านเคยร้องเรียนเรื่องนี้กับผู้ที่เกี่ยวข้องแล้ว แต่เรื่องกลับเงียบหายไป

ผู้สื่อข่าวรายงานด้วยว่า สำหรับกรณีที่มีการลักลอบขุดแร่ดีบุกนั้น จากการสอบถามชาวบ้านพบว่าได้มีนายทุนได้สนับสนุนให้ชาวบ้านเข้าไปขุดแร่เอาออกมาขาย แต่ที่น่าเป็นห่วงคือมีการขุดอุโมงค์ลึกเข้าไปในภูเขายาวนับกิโลเมตรซึ่งเสี่ยงมากต่อการที่อุโมงค์จะถล่มเนื่องจากไม่ได้มีวิศวกรคอยควบคุมและนายทุนได้แจ้งกับชาวบ้านว่าไม่รับผิดชอบใดๆ โดยนายทุนไทยได้ส่งแร่ดีบุกขายให้กับนายทุนจีนที่มารับซื้อถึงพื้นที่ โดยสามารถขนใส่รถบรรทุกผ่านด่านทหารพรานและด่านอื่นๆออกมาได้โดยง่ายดาย

ผศ.มาลี สิทธิเกรียงไกร นักวิชาการศูนย์ศึกษาชาติพันธุ์และการพัฒนา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กล่าวว่า กุ่มจากห้วยกุ่มชาวบ้านเองก็ไม่ว่ากุ่มเหล่านี้มาจากไหน แต่น่าจะเป็นกุ่มจากแม่น้ำสายหลักว่ายขึ้นไปเพราะชาวบ้านต้องหันซ้ายที่ไข่ตกออกมาทางแม่น้ำยมโดยกุ่มบริเวณนี้มีเยอะโดยเฉพาะคืนเดือนแรม และแตกต่างจากกุ่มแม่น้ำยม รสชาติอร่อย ชาวบ้านจึงนิยมบริโภค พื้นที่ตรงนี้เป็นแหล่งอาหารที่สำคัญของชุมชนชาวบ้านเอามาขายได้กิโลกรัมละเกือบ 400 บาท เช่นเดียวกับผืนป่าบริเวณนี้เป็นแหล่งทำมาหากินและแหล่งรายได้ของชุมชน ชาวบ้านรู้ว่าควรจับกุ่มแค่ไหน แต่เมื่อใดที่นายทุนเข้ามาก็จะหากำไรมากที่สุด ขณะที่ตลาดที่ชาวบ้านเอากุ่มไปขายไม่ใช่ตลาดใหญ่ ทุกคนไปหาได้แต่คนซื้อมีจำนวนน้อย เป็นการควบคุมกันเองในชุมชน

“หากจะทำมาหากินจากแหล่งนี้ยั่งยืน เราต้องดูว่าชาวบ้านมีกฎระเบียบเกี่ยวกับการหากุ่มหรือไม่ ทุกวันนี้บริเวณนั้นเป็นกรรมสิทธิ์ร่วมของชุมชน เขารับรู้กันดี ชาวบ้านต่างเคารพสิทธิซึ่งกันและกัน ใครวางไข่ก่อน ใครวางหลังชาวบ้านเขาดูแลกันได้ แต่คนนอกชุมชนที่ไม่ได้รักษาแม่น้ำจะเข้าไปแย่งเขาได้อย่างไรเพราะไม่ได้ร่วมรักษาแม่น้ำด้วย”ผศ.มาลี กล่าว

นายทุนบุกรุกห้วยกึ่ง-ลักลอบชุดแรกในป่าสงวนลำน้ำยมฝั่งขวา เครือข่ายอนุรักษ์ทำหนังสือถึง “สุชาติ” เร่งแก้ปัญหา
นักวิชาการหวั่นทำลายแหล่งอาหารที่สำคัญของชุมชน

สำนักข่าวชายขอบ 28/01/2026 <https://transbordernews.in.th/home/?p=45022>

เมื่อวันที่ 28 มกราคม 2569 เครือข่ายประชาชนลุ่มน้ำยม เมา เมา สาละวิน ได้ทำหนังสือถึงนายสุชาติ ชมกลิ่น รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อขอให้ตรวจสอบการบุกรุกที่ดินในป่าอนุรักษ์ ลุ่มน้ำยม อ.สบเมย จ.แม่ฮ่องสอน โดยระบุว่า เครือข่ายประชาชนลุ่มน้ำยมฯ ซึ่งเป็นเครือข่ายภาคประชาสังคมและชุมชนที่ทำงานอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในลุ่มน้ำสาละวินและลำน้ำสาขามาอย่างต่อเนื่องกว่า 15 ปี พบว่ามีการบุกรุกที่ดินในเขตป่าอนุรักษ์ ในลุ่มน้ำยม ซึ่งเป็นเขตรอยต่อกับพื้นที่เตรียมประกาศเขตอุทยานแห่งชาติแม่เงา จ.แม่ฮ่องสอน อย่างน้อย 2 กรณี

หนังสือที่ทำถึงนายสุชาติระบุว่า ลำห้วยกุ่ม ซึ่งเป็นลำธารสาขาของแม่น้ำยม ในเขตป่าสงวนแห่งชาติลำน้ำยมฝั่งขวา ต.สบเมย อ.สบเมย จ.แม่ฮ่องสอน ถูกบุกรุกอย่างชัดเจน มีการล้อมรั้วลวดหนาม และติดตั้งกล้องวงจรปิดในลักษณะที่แสดงความเป็นเจ้าของโดยเอกชนจากภายนอก ลำห้วยแห่งนี้มีระบบนิเวศที่เป็นลักษณะเฉพาะ มีน้ำผุดจากใต้ก้อนหิน เป็นลำธารขนาดเล็กที่ไหลลงสู่แม่น้ำยม และเป็นแหล่งอาศัยตามธรรมชาติของกุ่มลำธาร ที่พบได้เพียงพื้นที่นี้เท่านั้น

นอกจากนี้ยังมีการสนับสนุนให้ชาวบ้านไปขุดเจาะทำเหมืองแร่ดีบุกในภูเขาที่ริมแม่น้ำยวม ซึ่งการทำเหมืองในลักษณะนี้ไม่ปรากฏว่ามีมาตรการรองรับด้านสิ่งแวดล้อมแต่อย่างใด และส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศที่เปราะบางในพื้นที่ดังกล่าว

“แม่น้ำยมตอนล่าง ในเขตปารอยต๋อ จ.แม่ฮ่องสอน และจ.ตาก เป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศและทรัพยากรธรรมชาติ เป็นพื้นที่ซึ่งชุมชนท้องถิ่นได้ร่วมกันอนุรักษ์มาหลายชั่วอายุคนโดยภูมิปัญญาชาติพันธุ์ชาวปกากญอ (ชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง) ในทางกฎหมายพื้นที่ลุ่มน้ำยม-เงา-เมย เป็นเขตป่าอนุรักษ์ที่สำคัญ ได้แก่ อุทยานแห่งชาติแม่เงา (เตรียมประกาศ) ป่าสงวนแห่งชาติแม่ยมฝั่งขวา และเชื่อมสู่ลุ่มน้ำสาละวิน ซึ่งเป็นลุ่มน้ำนานาชาติที่มีความสำคัญ”หนังสือ

ทั้งนี้ผู้สื่อข่าวได้ลงพื้นที่สำรวจข้อเท็จจริงบริเวณริมแม่น้ำยมซึ่งพบว่า ขณะนี้ได้มีนายทุนรายหนึ่งสร้างบ้านพักอยู่ริม “ห้วยกุ่ม” ซึ่งเป็นลำห้วยที่ไหลลงแม่น้ำยมและอยู่ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ โดยบริเวณดังกล่าวเป็นแหล่งกึ่งพิเศษชนิดหนึ่งซึ่งมีเฉพาะลำห้วยบางแห่งเท่านั้นและกึ่งชนิดนี้มีรสชาติอร่อย ดังนั้นชาวบ้านจึงนิยมไปวางไข่ไก่ไว้ อย่างไรก็ตามในช่วง 1-2 ปีที่ผ่านมานายทุนรายนี้ได้เข้าไปจับจองพื้นที่โดยการรู้เห็นของข้าราชการที่ดูแลพื้นที่ โดยล่าสุดนายทุนได้สร้างอาคารหลังใหม่พร้อมล้อมรั้วบริเวณห้วยกุ่มเพื่อไม่ให้ชาวบ้านเข้าไปดักกุ่ม ซึ่งชาวบ้านเคยร้องเรียนเรื่องนี้กับผู้ที่เกี่ยวข้องแล้ว แต่เรื่องกลับเงียบหายไป

ผู้สื่อข่าวรายงานด้วยว่า สำหรับกรณีที่มีการลักลอบขุดแร่ดีบุกนั้น จากการสอบถามชาวบ้านพบว่าได้มีนายทุนได้สนับสนุนให้ชาวบ้านเข้าไปขุดแร่แล้วออกมาขาย แต่ที่น่าเป็นห่วงคือมีการขุดอุโมงค์ลึกเข้าไปในภูเขาจนนักโกลเมตริกซ์ซึ่งเสี่ยงมากต่อการที่อุโมงค์จะถล่มเนื่องจากไม่ได้มีวิศวกรคอยควบคุมและนายทุนได้แจ้งกับชาวบ้านว่าไม่รับผิดชอบใดๆ โดยนายทุนไทยได้ส่งแร่ดีบุกขายให้กับนายทุนจีนที่มารับซื้อถึงพื้นที่ โดยสามารถขนส่งแร่บรรทุกผ่านด่านทหารพรานและด่านอื่นๆออกมาได้โดยง่ายดาย

ผศ.มาลี สิทธิเกรียงไกร นักวิชาการศูนย์ศึกษาชาติพันธุ์และการพัฒนา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กล่าวว่า กุ่มจากห้วยกุ่มชาวบ้านเองก็ไม่ว่ากุ่มเหล่านี้มาจากไหน แต่น่าจะเป็นกุ่มจากแม่น้ำสายหลักกว่ายขึ้นไปที่เพราะชาวบ้านต้องหันไปใช้ดักออกมาทางแม่น้ำยมโดยกุ่มบริเวณนี้มีเยอะโดยเฉพาะคืนเดือนแรม และแตกต่างจากกุ่มแม่น้ำยม รสชาติอร่อย ชาวบ้านจึงนิยมบริโภค พื้นที่ตรงนี้เป็นแหล่งอาหารที่สำคัญของชุมชนชาวบ้านเอามาขายได้กิโลกรัมละเกือบ 400 บาท เช่นเดียวกับผืนป่าบริเวณนี้เป็นแหล่งทำมาหากินและแหล่งรายได้ของชุมชน ชาวบ้านรู้ว่าควรจับกุ่มแค่ไหน แต่เมื่อใดที่นายทุนเข้ามาก็จะหากำไรมากที่สุด ขณะที่ตลาดที่ชาวบ้านเอากุ่มไปขายไม่ใช่ตลาดใหญ่ ทุกคนไปหาได้แต่คนซื้อมีจำนวนน้อย เป็นการควบคุมกันเองในชุมชน

“หากจะทำมาหากินจากแหล่งนี้ยั่งยืน เราต้องดูว่าชาวบ้านมีกฎระเบียบเกี่ยวกับการหากุ่มหรือไม่ ทุกวันนี้บริเวณนั้นเป็นกรรมสิทธิ์ร่วมของชุมชน เขารับรู้กันดี ชาวบ้านต่างเคารพสิทธิซึ่งกันและกัน ใครวางไข่ก่อน ใครวางหลังชาวบ้านเขาดูแลกันได้ แต่คนนอกชุมชนที่ไม่ได้รักษาแม่น้ำจะเข้าไปแย่งเขาได้อย่างไรเพราะไม่ได้ร่วมรักษาแม่น้ำด้วย” ผศ.มาลี กล่าว